



Obvestilo za delodajalce – interventni zakon – COVID-19

Obveščamo vas, da je dne 11. 4. 2020 začel veljati Zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (Uradni list RS, št. 49/2020; v nadaljevanju: ZIUZEOP), ki prinaša spremembe tudi na področju ureditve nadomestil v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja (v nadaljevanju: OZZ).

Novosti, ki jih zakon prinaša:

- 1. NADOMESTILO PLAČE V BREME OZZ OD 1. DNE ZADRŽANOSTI OD DELA (56. člen ZIUZEOP)**
- 2. NADOMESTILO PLAČE ZA ČAS ZAČASNE ZADRŽANOSTI OD DELA ZARADI BOLEZNI ALI POŠKODBE V ČASU ČAKANJA NA DELO ALI ODSOTNOSTI ZARADI VIŠJE SILE (27. člen ZIUZEOP)**
- 3. OPROSTITEV PLAČILA PRISPEVKOV ZA DELAVCE, KI SO NA BOLNIŠKEM STALEŽU (33. člen ZIUZEOP)**

1. NADOMESTILO PLAČE V BREME OZZ OD 1. DNE ZADRŽANOSTI OD DELA (56. člen ZIUZEOP)

V obdobju od 11. 4. 2020 (od začetka veljavnosti ZIUZEOP) do predvidoma 31. 5. 2020 (če Vlada RS prej ne ugotovi prenehanja razlogov za ukrepe iz tega zakona) se nadomestila plače, ki bi jih delodajalec po 137. členu Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS in 81/19; v nadaljnjem besedilu: ZDR-1) zaradi nezmožnosti za delo (bolezen, poškodba izven dela, poškodba po tretji osebi izven dela, poškodba pri delu, poklicna bolezen) moral do 30. delovnega dne izplačati v svoje breme, izplačujejo v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Za delodajalce, ki so neposredni ali posredni uporabniki proračuna Republike Slovenije, nova ureditev ne velja, in nadomestila plače še nadalje izplačujejo v svoje breme. Seznam posrednih in neposrednih proračunskih uporabnikov je dostopen na spletni strani: <https://www.ujp.gov.si/dokumenti/dokument.asp?id=127>

a. OBDOBJE NADOMESTILA PO ZIUZEOP

Refundacija nadomestila plače po ZIUZEOP je mogoča za obdobje nezmožnosti delavca za delo od 11. 4. 2020 (od začetka veljavnosti ZIUZEOP) do prenehanja razlogov za začasno nezmožnost za delo, vendar najdlje do 31. 5. 2020 (če Vlada RS prej ne ugotovi prenehanja razlogov za ukrepe iz tega zakona).

Začasni ukrep velja tako za vsa nadomestila plače, ki so posledica ugotovljene začasne nezmožnosti za delo pred uveljavitvijo tega zakona, kot tudi za vsa tista nadomestila plače, za katera se je začasna nezmožnost za delo ugotovila na dan uveljavitve tega zakona ali kasneje.

Za podrobnejše razumevanje smo pripravili primere, ki si jih lahko ogledate pod točko f spodaj.

b. VIŠINA NADOMESTILA

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZS) povrne izplačano nadomestilo plače v višini, v kateri je dolžan delodajalec obračunati nadomestilo delavcu v skladu z ZDR-1.

Pri obračunu se uporabi urna osnova za nadomestilo v breme delodajalca, izračunana na podlagi plače delavca iz obdobja, ki je določeno po ZDR-1 ali kolektivni pogodbi.

Za posamezni razlog zadržanosti se upošteva % osnove, ki izhaja iz 137. člena ZDR-1:

Razlog zadržanosti	% osnove za obračun nadomestila
01-bolezen	80%
02-poškodba izven dela	80%
03-poklicna bolezen	100%
04-poškodba pri delu	100%
05-poškodba izven dela po tretji osebi	80%

c. NAČIN UVELJAVLJANJA ZAHTEVKA PO ZIUZEOP (COVID-19 zahtevki)

Refundacija izplačanega nadomestila plače zaradi zadržanosti od dela do 30. delovnega dne zaradi bolezni, poklicne bolezni, poškodbe izven dela, poškodbe po tretji osebi izven dela ali poškodbe pri delu je mogoča na podlagi vloženega **posebnega (ločenega) zahtevka za refundacijo (t.i. COVID-19 zahtevki)**, ki se vloži elektronsko – na spletni strani ZZS (povezava na spletno stran, preko katere bo mogoča oddaja zahtevkov, bo **dodana naknadno**), v obliki Excel ali PDF datoteke. Za pripravo zahtevka lahko delodajalec uporabi Excelov pripomoček, ki ga je pripravil ZZS in ki je priložen temu obvestilu (pripomoček za dejanski obračun, pripomoček za fiksni obračun pa bo **objavljen naknadno**), ali pa zahtevki, ki mora vsebovati podatke, ki so navedeni na zadnjem zavijku Excelovega pripomočka, pripravi iz svojega programa za obračun plač ter ga posreduje v PDF datoteki.

Če je delavec tudi od 31. delovnega dne zadržanosti od dela zaradi bolezni, poklicne bolezni, poškodbe izven dela, poškodbe po tretji osebi izven dela ali poškodbe pri delu še vedno v bolniškem staležu, delodajalec prav tako izplača nadomestilo plače v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja, vendar za to obdobje začasne nezmožnosti za delo vloži **ločen refundacijski zahtevki, ki se je že do sedaj uporabljal za obračune za nadomestila v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja (navadni zahtevki)**.

Refundacija zahtevka vloženega zaradi zadržanosti od dela zaradi nege, spremstva, izolacije, transplantacije, usposabljanja za rehabilitacijo ali poškodbe, nastale pri aktivnostih iz 18. člena zakona, ostane nespremenjena. Delodajalec je upravičen do refundacije izplačanega nadomestila plače od prvega dne zadržanosti od dela, vložiti pa mora **refundacijski zahtevki, ki se je že do sedaj uporabljal za obračune za nadomestila v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja (navadni zahtevki)**.

Refundacijo torej v teh dveh primerih delodajalec zahteva na do sedaj veljaven način (navadni zahtevki), pri čemer naprošamo, da se tudi ti zahtevki, če je le mogoče, v času trajanja epidemije bolezni COVID-19, vlagajo elektronsko, in sicer preko spletnega portala SPOT ali preko vmesnika, in ne po pošti. Več o elektronskem vlaganju navadnih zahtevkov najdete na spletni strani:

<https://zavezanec.zzss.si/wps/portal/portali/azap/e-poslovanje/vlaganje-refund-zahtevkov-za-nadomestila-plac>

Za podrobnejše razumevanje smo pripravili primere, ki si jih lahko ogledate pod točko f spodaj.

Tabela: Vrste zahtevkov

		COVID-19 ZAHTEVK	NAVADNI ZAHTEVK
Zadržanost od dela zaradi bolezni, poklicne bolezni, poškodbe izven dela, poškodbe po tretji osebi izven dela, poškodbe pri delu	do 30. delovnega dne	DA (za zadržanost od dela v obdobju od 11. 4. 2020 do najdlje 31. 5. 2020)	NE
	od 31. delovnega dne dalje	NE	DA
Zadržanost od dela zaradi nege, spremstva, izolacije, transplantacije, usposabljanja za rehabilitacijo, poškodbe, nastale pri aktivnostih iz 18. člena zakona		NE	DA

d. ROK ZA VLOŽITEV ZAHTEVKA

Zahtevek za refundacijo po ZIUZEOP (COVID-19 zahtevek) je potrebno vložiti po izplačanem nadomestilu plače, **najpozneje do 30. 9. 2020.**

e. ROK ZA IZPLAČILO ZAHTEVKA

Rok za izplačilo refundacijskih zahtevkov se začasno podaljšuje. **Vsi refundacijski zahtevki** (tako COVID-19 zahtevki kot tudi navadni refundacijski zahtevki) vloženi od 11. 4. 2020 do 30. 9. 2020 bodo izplačani **v 60 dneh po predložitvi popolnega zahtevka.**

f. PRIMERI – prehod v breme OZZ in vrsta zahtevka, ki ga je potrebno vložiti

1. Zavarovanec je zadržan od dela zaradi bolezni od 28. 3. 2020 do 7. 6. 2020. Za zavarovanca, ki ima tedensko delovno obveznost razporejeno na pet delovnih dni od ponedeljka do petka, je delodajalec:
 - za obdobje zadržanosti od dela od 28. 3. 2020 do 10. 4. 2020 dolžan izplačati nadomestilo plače v svoje breme,
 - za obdobje zadržanosti od dela od 11. 4. 2020 do 7. 6. 2020 upravičen do refundacije izplačanega nadomestila plače v breme ZZSS, pri čemer mora vložiti dva ločena zahtevka, in sicer:
 1. COVID-19 zahtevek za obdobje zadržanosti od dela od 11. 4. 2020 do 8. 5. 2020, in
 2. navadni zahtevek za obdobje zadržanosti od dela od 9. 5. 2020 do 7. 6. 2020.

2. Zavarovanec je zadržan od dela zaradi bolezni od 11. 4. 2020 do 31. 5. 2020. Za zavarovanca, ki ima tedensko delovno obveznost razporejeno na pet delovnih dni od ponedeljka do petka, je delodajalec:
 - za obdobje zadržanosti od dela od 11. 4. 2020 do 31. 5. 2020 upravičen do refundacije izplačanega nadomestila plače v breme ZZZS, pri čemer mora vložiti dva ločena zahtevka, in sicer:
 1. COVID-19 zahtevek za obdobje zadržanosti od dela od 11. 4. 2020 do 22. 5. 2020, in
 2. navadni zahtevek za obdobje zadržanosti od dela od 23. 5. 2020 do 31. 5. 2020.

3. Zavarovanec je zadržan od dela zaradi bolezni od 15. 5. 2020 do 6. 7. 2020. Za zavarovanca, ki ima tedensko delovno obveznost razporejeno na pet delovnih dni od ponedeljka do petka, je delodajalec:
 - za obdobje zadržanosti od dela od 15. 5. 2020 do 31. 5. 2020 upravičen do refundacije izplačanega nadomestila plače v breme ZZZS, pri čemer mora vložiti COVID-19 zahtevek,
 - za obdobje zadržanosti od dela od 1. 6. 2020 do 25. 6. 2020 dolžan izplačati nadomestilo plače v svoje breme,
 - za obdobje zadržanosti od dela od 26. 6. 2020 do 6. 7. 2020 upravičen do refundacije izplačanega nadomestila plače v breme ZZZS, pri čemer mora vložiti navadni zahtevek.

4. Zavarovanec je od 2. 1. 2020 do 15. 5. 2020 začasno zadržan od dela zaradi bolezni. Za zavarovanca, ki ima tedensko delovno obveznost razporejeno na pet delovnih dni od ponedeljka do petka, je delodajalec:
 - za obdobje zadržanosti od dela od 2. 1. 2020 do 12. 2. 2020 dolžan izplačati nadomestilo plače v svoje breme,
 - za obdobje zadržanosti od dela od 13. 2. 2020 do 15. 5. 2020 upravičen do refundacije izplačanega nadomestila plače v breme ZZZS, pri čemer mora vložiti navadni zahtevek.

**2. NADOMESTILO PLAČE ZA ČAS ZAČASNE ZADRŽANOSTI OD DELA ZARADI BOLEZNI ALI
POŠKODBE V ČASU ČAKANJA NA DELO ALI ODSOTNOSTI ZARADI VIŠJE SILE
(27. člen ZIUZEOP)**

Zavarovanec, pri katerem je ugotovljena začasna zadržanost od dela po predpisih o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (bolniški stalež), ima pravico do nadomestila v breme OZZ, ne glede na to, ali je bil pred ali po datumu pričetka bolniškega staleža, odsoten z dela zaradi razporeditve na čakanje ali zaradi višje sile (višja sila je v primeru npr. varstva otrok zaradi zaprtja vrtcev, nezmožnosti prihoda v službo zaradi ustavitve javnega prevoza).

V tem primeru je bolniški stalež primarni razlog odsotnosti z dela. Gre za začasni ukrep, ki predstavlja odmik od do sedaj veljavnega stališča, po katerem je bil bolniški stalež primarni razlog odsotnosti z dela le v primeru, če je bil zavarovanec razporejen na začasno čakanje na delo šele po nastopu bolniškega staleža.

Če pa je zavarovanec ob odločitvi o začasnem čakanju na delo ali med trajanjem začasnega čakanja na delo upravičen do dela s krajšim delovnim časom na podlagi predpisov s področja socialnih zavarovanj, ZZZS izplačuje delodajalcu nadomestilo plače v sorazmernem delu glede na delavčevo dejansko delovno obveznost, delavec pa zadrži pravico do nadomestil oziroma prejemkov na podlagi posebnih predpisov.

3. OPROSTITEV PLAČILA PRISPEVKOV ZA DELAVCE, KI SO NA BOLNIŠKEM STALEŽU (33. člen ZIUZEOP)

33. člen ZIUZEOP predvideva, da se delodajalce v zasebnem sektorju oprosti plačila prispevka zavarovanca in delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delavce v delovnem razmerju za izplačane plače za delo v obdobju od 13. 3. 2020 do 31. 5. 2020.

Oprostitev velja samo za tiste delavce, ki v času uporabe interventnih ukrepov še naprej opravljajo delo in prejemajo plačo, in tudi za čas, ko so delavci na dopustu in prejemajo nadomestilo plače v skladu drugim odstavkom 137. člena ZDR-1.

Oprostitev pa se ne prizna za delavce, ki so v bolniškem staležu. Več na spletni strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti: <https://www.gov.si/novice/2020-04-08-ukrepi-ministrstva-za-ublazitev-in-zajezitev-posledic-pandemije/>

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO
ZAVAROVANJE SLOVENIJE

Ljubljana, 10. 4. 2020